Агуулхэ Октябриин алдарта XXXX ой мандаг!

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

1917 — 1957

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 263 (8483) | 1957 оной ноябриин 6, среда | Сэн 20 мүнгэн

ЛЕНИНЭЙ ЗААБАРЯАР, ПАРТИИН ХҮТЭЛБЭРЕЭР

Үглөөдэр түүхэтэ ехэ үдэр—хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе саг нээһэн Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ой гүйсэхэнь.

Коммунистическэ партиин, тэрэнэй вождь В. И. Ленинэй сэсэ мэргэн хүтэлбэри доро совет арад ёһотойл арад зоной—хүдэлмэришэн, таряашанай дэлхэй дээрэхи түрүүшын гүрэниие байгуулһан юм. Тэрэ гэһээр оройдоо 40 жэл үнгэрбэшье, дэлхэй дээрэ ямар ехэ хубилалта болоо гээшэб! СССР-эй һүүлээр үшөө 12 гүрэн, тэрэ тоодо агууехэ Хитад орон социализмын туг доро жагсаба. Империализмын колониальна системэ һандаржа, дэлхэй дээрэ 20 гаран шэнэ гүрэн бии болоо. 40 жэлэй саада тээ бүхы дэлхэйе зонхилжо байһан империализм мүнөө хүсэеэ һуларжа, хүн түрэлтэнэй хахадһаа схэнхинь тэрэнэй мэдэлһээ гараа.

Эдэ жэлнүүдтэ манай орон хүсэ ехэтэ социалистическэ гүрэн боложо шадаба. Түүхэтэ богонихон болзор соо, нэгэ үеын хүнүүдэй наһан соо, социализм байгуулха бүхэдэлхэйн-түүхэтэ зорилго шиндхэгдэә.

Социализмын агууехэ уг зорилгонуудай мандан хүсэлдэхын тулада советскэ хүнүүд хүсэ шадалаа гамнаагүй. Заримдаа унтаха нойргүйгөөр, заримдаа хооһон нойтоор шахуу ябажа, агууехэ барилгануудые бодхоогоо, промышленность болон хүдөө ажахыгаа һалбаруулан хүгжөөгөө. Хэһэн, туйлаһан ажалаа бидэнэр мүнөө омог баяртайгаар эрьен харанабди. 1957 ондо СССР дотор бүтээгдэһэн промышленна продукциин хэмжээн 1913 онойхидо орходоо 33 дахин, 1917 онойхидо орходоо 46 дахин ехэ байба. 1913 ондо бүхэли жэл соо гаргагдаһан промышленна продукци мүнөө жэл 11 хоног соо бүтээгдэжэ байгаа. Иимэ түргэнөөр урагшаа дабшаха гээшэ капиталистическэ гүрэнүүдэй түүхэдэ үзэгдөө дуулдаагүй юм.

Совет арадай ажана тэниглэн ажабайдал жэл ерэхэ бүри һайжарна. Соёл культураяа хүгжөөлгэдөө айхабтар ехэ амжалтануудые туйлаабди. Оронойманай хүн бүхэн эрдэм номтой болоо. Октябриин революциин урда тээхидэ орходоо мүнөө манай орон дотор 21 дахин олон дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд жэл бүри бэлэдхэгдэн гаргагдана.

Хүдөө ажахыда социалистическэ айхабтар ехэ хубилалтанууд хэгдэжэ, элбэг баян ургаса хуряагдана, малай ашаг шэмэ дээшэлээ. Һүүлэй жэлнүүдтэ шэнэ ба боро газар ехээр элдүүрилһэнэй ашаар, 1956 ондо урда жэлэйхиһээ 1 миллиард гаран пүүд таряан үлүү ехээр хуряагдаа.

Мүнөө совет арад һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсөөр США-е ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн шухала зорилго урдаа табяад ажаллажа байна.

Коммунизм байгуулжа байгаа арадтаа советскэ наука айхабтар ехэ туһа хүргэнэ. Дэлхэй дээрэ наука болон техникын хүгжэлтэдэ манай эрдэмтэд түрүү зэргэдэ ябалсана. Түрүүшын атомна электростанци, түби хоорондын баллестическэ ракетэнүүд, дэлхэйн бүмбэрсэгые тойрон ниидэгшэ хэмэл одон гэхэ мэтэнүүд манай эрдэм наука тухай алдар суу тараана.

Энэ түүхэтэ ойн һайндэрые мүн манай социалистическэ Бурят-Монголой ажалшадшье хүхюун сэнгэлигээр, һүр жабхалантайгаар угтажа байнхай. Урдань хаанта Россин гээгдэнги, барга харанхы заха хизаар байһанаа мүнөө манай Бурят-Монгол хүсэн түгэлдэр индустриально-колхозно республика болоо.

Социалистическэ хүдөө ажахымнай, соёл культурамнай танигдашагүйгөөр хубилан хүгжэһэн байна. Тарилгын талмай үргэдэжэ, адуу малнай түргэнөөр үдэжэ байнхай.

Бүхы совет арадтаяа хамта манай республикын ажалшад түрэл Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро Эхэ оронойнгоо баялигыень улам арьбадхалсахын, бэеэ хамгаалха хүсэ шадалыень бүри шангадхалсахын тулада саашадаашье шэн зоригтойгоор ажаллаха, бүхы оролдосоо гаргаха байна.

Партидаа хизааргүйгөөр найдадаг, үнэн сэхэ байдаг тухайгаа совет хүнүүд агууехэ Ленинэй хэлэһэн үгэнүүдые һанан, «бидэнэр тэрээндэ этигэнэбди, тэрэниие манай үеын оюун бодол, нэрэ түрэ ба үнэн сэдьхэл гэжэ тоолонобди» гэжэ хэлэдэг.

Агууехэ Октябриин Улаан туг бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ бүри үндэр дээрэ, һүр жабхалантайгаар мандажа байг лэ!

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ой мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулжа байгаа агууехэ совет арадта алдар соло!

Вл. МАЯКОВСКИЙ

Владимир Ильич Ленин

(Поэмэһээ абтаба)

Парти болбол
ээм ээмүүдээ
хам ниилүүлһэн
миллион хүнүүд
мүн гээшэл.
Бэе бэеэ
дэмжэлсэн, үргэлсэн,
барилгануудые
бодхоохобди
дээшэнь.
Парти хадаа
хүдэлмэришэн ангиин нюрга
һээрынь.
Парти хадаа
манай хэрэгэй мүнхэ һүлдэнь.
Парти хадаа
хэзээш манда урбахагүй
үнэн зүрхэмнай.
Мүнөөдэр приказчигшье хадаа,
үглөө хан түрые
картаһаа хюһахаб.
Ангиин ухаан бодол,
ангиин үнэн хэрэг,
ангиин агуу хүсэн,
ангиин алдар нэрэ—
энэл даа парти гээшэмнай,
Парти Ленин хоёр—
эхир хүбүүд лэ,—
хэниинь үлүү сэнтэйб
эхэ-түүхэдээ?
Парти гэжэ—
Ленин гэхэдээ
ойлгонобдил,
Ленин гэжэ
ойлгонобди
парти гэхэдээ.
Титимтэ
толгойнуудай
үшөөл лабхайлдажа байхада,
үбэлэй турлаагууд шэнги,
буржуйнарай
хара торюун һуухада,
хүдэлмэришэдэй
халуун бурма
сорьёлоо,
партиин зуухаар
газар дороһоо соробхилоо.

ЭХЭ ОРОНОЙ МАНДАЛДА

108.568 КУБОМЕТР МОДОН

Республикымнай модошод Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, 10 һарынгаа даабариһаа гадуур 108.568 кубометр модо Эхэ оронойнгоо барилгануудта үгэбэ.

50.000 МЕТР СЭМБЭ

Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд хэдэн жэлэй турша соо социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Октябриин һайндэрые мүнөөшье ажалай шэнэ амжалтаар угтаа. 10 һарын түсэбһөө гадуур 50.000 метр сэмбэ нэхэгдэбэ.

Сэмбэшэднай туйлаһан амжалтаараа урмашан, зургаадахи табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

26,5 ЭШЕЛОН НҮҮРҺЭН

Галуута Нуурай рудоуправлениин шахтёрнууд алдарта Октябриин 40 жэлэй ойдо бэлэг болгон, 10 һарынгаа даабариһаа гадуур 26,5 эшелон нүүрһэ республикынгаа арадай ажахыда үгөө.

СОНХЫН ШЭЛ ЕХЭЭР ГАРГАБА

Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводойхид арба һарынгаа даабариие болзорһоо урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 100 мянган дүрбэлжэн метр шэл гаргаа. Тэрэнэй 44 мянган дүрбэлжэн метрынь хайрсагуудта багсалагдажа, шэнэ барилгануудта эльгээгдээ.

КОНСЕРВЭШЭДЭЙ АМЖАЛТА

Мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, бага бэшэ амжалта туйлаба. Октябрь һарын түсэбһөө гадуур 915 мянган банка консервэ, 670 центнер колбаса үйлэдбэрилэгдөө.

Үнгэрһэн арбаһара соо комбинадай мянга үлүүтэй түрүүшүүл жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ.

ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 3297—3521 ЛИТР ҺҮН

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтаба. Үнгэрһэн 10 һарын туршада колхозой һаалишад үнеэн бүриһөө 1750 литр һү һаагаа. Хонин бүриһөө 2,610 килограмм нооһон хайшалагдаа. Колхозой олзо ехэтэй һалбари—хонин ажалһаа 2 миллион 500 мянган түхэригэй олзо доход ороо. Мүнөө эндэ 30518 толгой нарин, нарибтар нооһотой хонид бии.

Колхозой түрүү һаалишад Зоя Данзанова, Гылжит Жалсанова үнеэн бүриһөө 3297—3521 литр һү һаагаа. Хонишон Нордоб Намсараев эхэ хонин бүриһөө 5,170 килограмм нооһо хиргаа.

Эллүүриин газарай 100 гектар бүридэ энэ колхоз 3971 литр һү, 15 центнер мяха, 225 килограмм нооһо абаа.

ҺҮ, НООҺО, ТАРЯАН ЕХЭЭР ТУШААГДАА

Республикын колхозууд болон совхозууд нооһо абалгаяа дээшэлүүлжэ, гүрэнтээ сүм тоосоод, түсэбһөө гадуур 315 тонно нооһо тушааһан байна. Тиихэдэ һү тушааха, худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэжэ, нёдондонойхиһоо 1741 тонно һү гүрэндөө ехээр үгөө.

Мүн гүрэндэ таряа тушааха, худалдаха түсэбөө сүм дүүргэжэ, нёдондонойхиһоо 665 мянган пүүдээр дээшэ ороһо таряан тушаагдаба.

Нэгэн дуугаар һайшааба

Областной партийна эдэбхитэдэй суглаанһаа

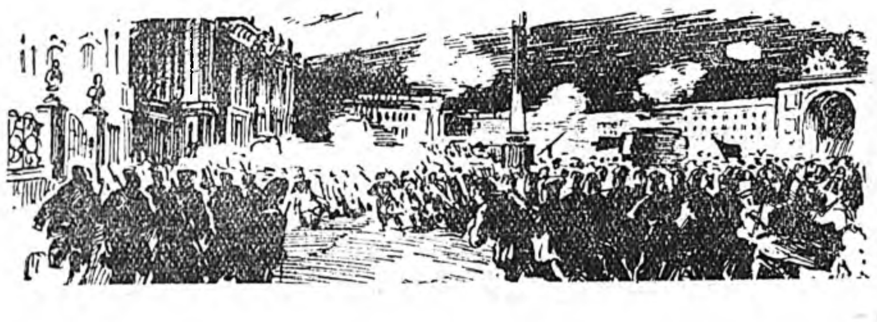
Улан-Удэдэ областной партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо, Советскэ Арми болон Флодто партийно-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гэй октябриин Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой гэшүүн нүхэр **Мыларщиков** элидхэл хээ.

Суглаан дээрэ 16 хүн үгэ хэлэжэ, сэрэгшэдэй дунда политическэ ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха тухай партиин ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэриие һайшаагаа, өөрыгөө магтуулхын, дээгүүр абхуулхын түлөө оролдоһон, Советскэ Армида ганса нэгэн хүндэ шүтэн һүгэдэхэ ябадал дэлгэрүүлхээ һэдэһэн нүхэр Жуковай һэнгэргүй аашануудые үгэ хэлэһэн хүнүүд ехээр буруушааба. БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Цыремпилон**, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Халудоров**, КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Очиров** болон бусад үгэ хэлээ.

Эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гэй октябриин Пленумэй тогтоолые нэгэн дуугаар һайшааһан шиидхэбэри батална.

Агууехэ Октябриин

ПАРТИМНАЙ БИДЭНИИЕ ИЛАЛТАДА ХҮРГӨӨ

Февралиин буржуазно-демократическа революциин болоходо, би нэгэдэхи империалистическэ дайнай фронт дээрэ солдат ябаһан байгааб. Тиихэл үедэ В. И. Ленинэй, манай Коммунистическэ партиин зааһан замда ороо һэм.

1917 оной май һарада үбшэлһэн дээрэһээ Петроградай госпитальдо ороо бэлэйб. Тиихэдэ Петроградта хэсүү шанга ангиин тэмсэл боложо байгаа.

Бэеынгээ бараг боложо эхилхэдэ, большевигүүдэй тала баримталалсан, Ленинскэ уряа лозунгнуудые хамгаалалсадаг байгааб. Июнь һарада би лазаредэй комитедэй түрүүлэгшээр һунгагдаа бэлэйб.

Тус комитедэй делегацида оролсожо, В. И. Ленинтэй уулзаха, тиигээд даалгабари захяа дүүргэлсэхэ золтой байгааб.

Тэрэнэй һүүлээр большевигүүдэй штабта нэгэтэ бэшэ ошожо, даалгабариинь дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэдэг, шэнэ даалгабари абадаг байгаа һэм.

Октябриин зэбсэгтэ восстаниин болоходо, манай эмхидхэһэн һайн дуратанай бүлэг тэрээндэ эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Тиигэжэ В. И. Ленинэй, тэрэнэй байгуулһан Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр Агууехэ Октябриин социалистическэ революци хэгдээ һэн.

Бэеынгээ үлбэр байһан дээрэһээ 1917 оной декабрьда хоёр һарын табилга абажа, нютагаа, Байкало-Кударын аймагта бусажа ерээ бэлэйб. Тиигээд 1918 оной мартын эхеэр Дээдэ-Үдэдэ ерэжэ, хүдэлмэришэд ба солдадуудай депутадуудай Соведэй түрүүлэгшэ В. М. Серовтой уулзахадамни, Петроград ошонгүй, Байгал шадараа үлэ гэһэн зүбшэл үгөө бэлэй.

Удаань, Байгал шадар болоһон граждан дайнда ябалсажа, Дээдэ-Үдэ, Чита городуудые сагаантан болон интервентнүүдһээ сүлөөлгэдэ хабаадалсаһан байнаб.

Түрэл партиингаа хүтэлбэреэр манай арадай коммунизм байгуулжа байһан үедэ ажаһуухада ямар ехэ зол гээшэб!

Я. С. Лебедев, Октябриин революцида, граждан дайнда хабаадагша.

Арад зоной туһаламжаар...

Байгал шадарай партизанууд Бурят-Монголой газар дээрэһээ сагаантаниие, Японой интервентнүүдые намнажа, Совет засагай органуудые байгуулха хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргээ бэлэй.

Партизан отрядууд большевигүүдэй Дээдэ-Үдын подпольно комитедтэй холбоо байгуулжа, тэрэнэй хүтэлбэреэр ябуулга хэдэг һэн.

Семеновтон болон хариин интервентнүүдтэ эсэргүү восстани 1919 оной декабрьда хэхэ гэжэ большевигүүдэй Байгал шадарай нюуса комитет шиидхэһэн байгаа. Тиин Тарбагатай, Мухаршэбэр болон бусад тосхонуудта партизан отрядууд семеновтоной хэһээлгын отрядуудта эсэргүүсэн тэмсэһэн, генерал Левицкиин «зэрлиг» дивизиие бута сохилсоһон байха юм. Тиихэдээ арад зоной талаһаа хододоо дэмжэгдэдэг байгаа.

Омулевко гэжэ хада шадар айхабтар ехэ тулалдаан болоо. Сагаантан эндэ бүхы хүсэеэ элсүүлээ һэн. Партизануудай байдал шанга болоо бэлэй. Тиихэдэнь фронтын командир К. Лощенков намайе Тарбагатай тосхон ошожо, партизануудта туһалха һайн дуратаниие суглуулжа ерэхэ даалгабари үгөө һэн.

Хэдэн часай турша соо Тарбагатай тосхоной мянга шахуу хүн суглараа һэн. Тэдэнэй заримандань буу зэбсэг хүртэхэгүйдэнь, аса, жада гэхэ мэтые бараад, байлдаанай газарта ерээ бэлэй.

Сагаантан болон интервентнүүдһээ 1920 оной мартын 2-то Дээдэ-Үдые Улаан Армиин сүлөөлхэдэ, эндэхи партизан сэрэгүүд ехэ туһа хүргөө һэн.

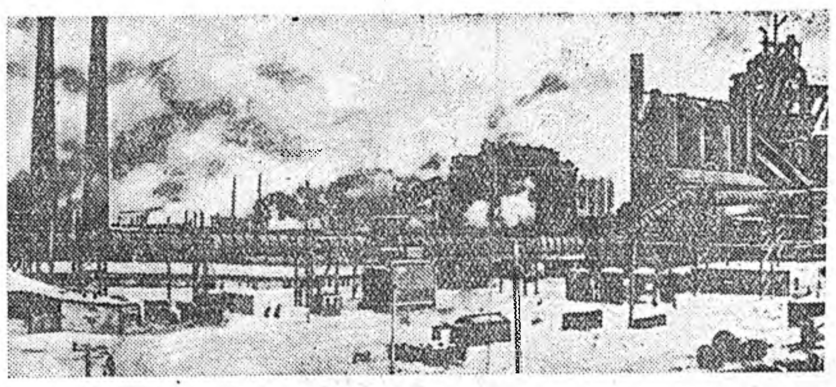
Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойе манай социалистическэ Улан-Удэ һалбаран хүгжэнги город болоод угтажа байхыень харахада баясхалантай байна.

Ф. Ф. Чебунин, Байгал шадар партизан дайнда хабаадагша.

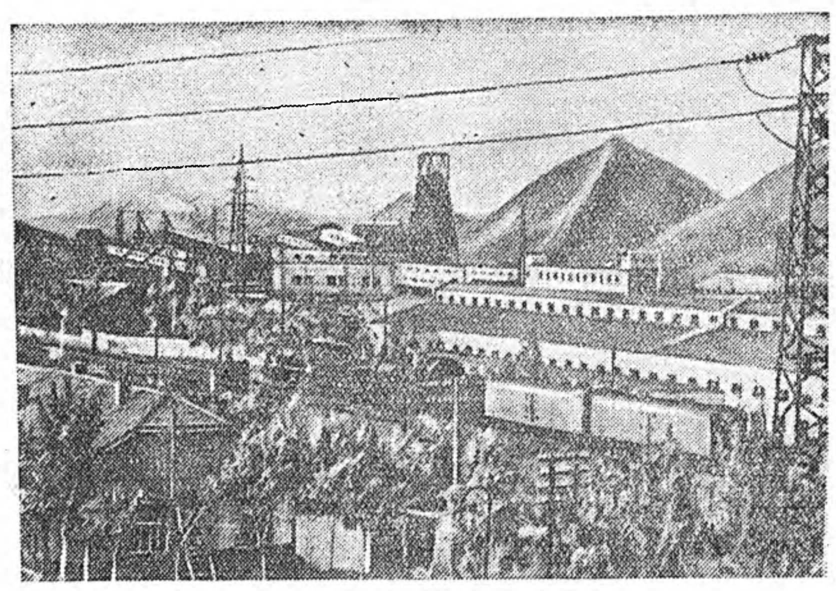

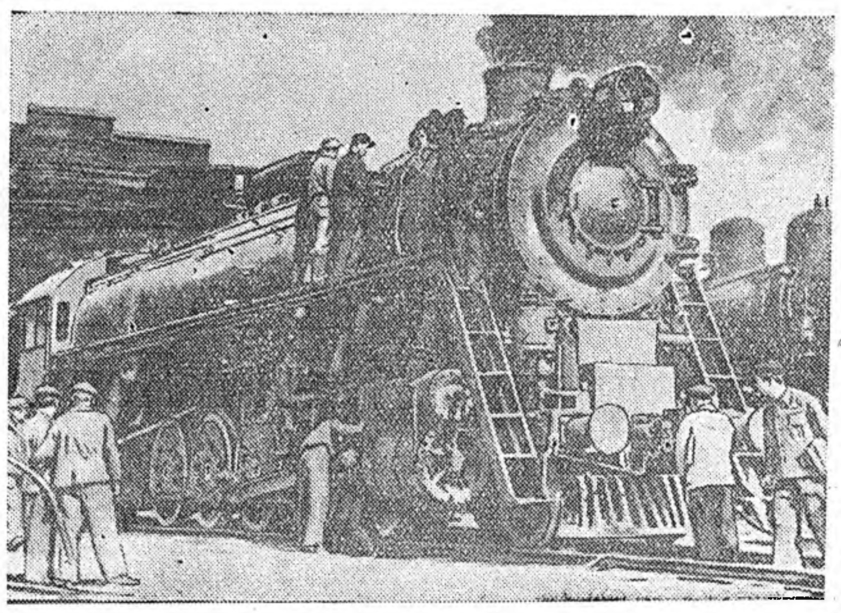
Манай оронние электрын гэрэлээр яларуулха түсэбөөр эгээн түрүүн баригдаһан Волховско гидроэлектростанци.

Магнитогорско металлургическа комбинат.

Кузбасстахи табадахи шахта.

Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ.

БУРЯТ ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ БАЯР

Түрэл Коммунистическэ партимнай, багша Ленинэй хүтэлбэри доро болоһон Октябриин революциин 40 жэлэй ой үглөөдэр һайндэрлэгдэхэнь. Советскэ хүнүүд үнгэрһэн энэ үе соо хэһэн бүхы юумэеэ, туйлаһан бүхы амжалтаяа согсолон хаража байна. Арадаймнай ажахын бүхы һалбариин хүгжэлтые хаанта Россин үеынхитэй жэшэхэдэ, туйлай ехэ хубилалта хэгдэһэн байна. Баян дэлгэр колхозуудаймнай полиие бурхөөһэн трактор, комбайнууд, агаарай үндэртэ хүрэһэн сахилгаан түргэн самолёдууд, нютаг бүхэндэ ялараһан электрын гэрэл, оло мянган һургуули, институдууд, фабрика болон заводууд, асари ехэ электростанцинууд, дэлхэйн бүмбэрсэгые тойрожо байһан хэмэл одонууд бүхы хүн түрэлтэниие гайхуулжа байна.

Иимэ үзэгдөөгүй ехэ амжалта имагтал социализмын илаһан орондо туйлагдаха байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье, оронойнгоо арадай ажахые хурдан түргөөр хүгжөөхын тулада хамагай түрүүн хүндэ индустри хүгжөөхэ хэрэгтэй гэжэ Ленин багша заадаг байгаа. Мүнөө энэ заабариин зүбөөр бэелүүлэгдэжэ байһаниие харанабди.

Урдань сүлэлгын газар байһан Бурят-Монголдо промышленна ехэ предприятинууд байгуулагданхай. Республикымнай түрүүшын гигант—Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой барилгада би 1933 онһоо хабаадалсажа эхилээ һэм. Тэрэ сагһаа хойшо мүнөөдэр болотор түрэл заводтоо мүлигшөөр хүдэлмэрилжэ байнаб. Мүнөө үбгэн наһан боложо байбашье, оньһото техникэ шудалжа, Октябриингаа һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө хубитые оруулалсанаб. Тиин халаан бүхэнэйнгөө нормые хоёр дахин дүүргэнэб. Ингэжэ юрын малшан байһанаа Совет засагай ашаар хүдэлмэришэн ангиин ехэ бүлын гэшүүн болоод, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ хабаадалсажа байхадаа үнэн зүрхэнһөө баясанаб.

Ф. Майков, ПВЗ-гэй механо-хабсаруулгын цехын мүлигшэ.

Түрэл колхозоо байгуулалсаа һэм

1927 ондо Загастай, Бургаастайн үгытэйшүүл хамтаржа, Сталинай нэрэмжэтэ коммуна тогтооһон юм. Коммуна эмхидхэлгэдэ манай нютагһаа Мүнко Шиндаков, Ойдоп Бамбаев гэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа бэлэй.

Тэрэ үедэ манай үүсхэжэ байгуулһан, хойшонхи жэлнүүдтэнь хүдөө ажахын артель болоһон энэ хамтын ажал Сэлэнгынгээ аймаг дотор, республика соогоо томохон, олон һалбаритай, хүгжэнги колхозуудай нэгэниинь гэжэ тоологдоно. Мүнөө колхознай хори гаран мянган адуу малтай, жэлдээ гурба миллион гаран түхэригэй олзо оруулдаг байна. Артелиимнай гэшүүд ажалта үдэртөө мүнгэ, хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абадаг, баян дэлгэр ажаһуудаг болонхой.

Бидэнэр, хамтынгаа ажалда хорин табан жэлһээ дээшэ хүдэлһэн хүгшэд, үбгэд, мүн лэ жаргажа һуунабди. Бидэнэртэ һара бүри колхознай пенси тэдхэмжэ үгэдэг. Хүбүүмни тракторна бригадын бригадираар хүдэлнэ. Гэрээр дүүрэн ашанар бии.

Иимэ һайн һайхан жаргал эдлэжэ һуухадаа, Совет засагтаа, Коммунистическэ партидаа үнэн зүрхэнһөө баяр хүргэнэм. Хархис муухай фашис этэгээдүүдые эсэслэн дараха хэрэгтэ 100 мянган түхэриг мүнгэ нөөсэеэ үгөө һэм. Тэрэ дайнда хоёр хүбүүдни наһа бараа һэн.

Агууехэ Октябриин туг доро ашагушанарни, бүхы совет арадни хэтэ мүнхэдөө амгалан тайбан, баян дэлгэр ажаһуухань болтогой гэжэ юрөөхэ байнаб.

Ойдоп Цыренов, Сталинай нэрэмжэтэ колхозые байгуулагшадай нэгэн.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

Балта хадуур хоёр тухай баярай баллада

— Хүдэр мундуу бэетэй
Хүдэлмэришэ балта,
Хэзээ холынгоо түүхые
Хэлэ намда!
— Тэрээгээр, поэт, яахатнайб?
Орхигты юрэдөө!
Баатар хэрэгыем тооложо,
Барахагүйт мүнөө!
Хүдэлмэришэдтэ найдалтай
Зэбсэгынь болоод,
Хуушан дэлхэйн дорьбожо,
Хэмхэртэр сохёоб!
Ажалшадай анзаһа тиихэдэ хэн
Аятайханаар заһааб?
Түрүүшын советскэ тракторай
Түүлхэнүүдые дабтааб?
Баяр, Эрхэеэ хэн юрэдөө,
Батажуулан шэнхинээб?
Хамтын хэрэг бүтээжэ,
Ханхинаа бэлэйб?
Алдарта арбан долоон ондо
Ильичын гараар,
Арюун Улаан туг дээрэ
Табигдааб батаар.
Арадай хүсэл баясуулан,
Багша Ленин
Алтан сёрп ойромни
Абажа хээ һэн.
Хадуур серпын хажуудаа
Байхал бүринь,
Арбижаа бэлэй дэлхэйдэ,
Алдар хүсэм!
...Улаан Одонтоёо, колостоёо
Балта, хадуур
Урин наран дор хэзээдээ
Бата хатуул!
Балта, серпын Туг дээрээ
Байһан сагта
Баяр Жаргал мүнхэ гээд,
Баталан магта!
Аюул дайгаар амилдаг
Арьяатан бүхэн
Хадуур, Балтаһаа харанхалжа
Унаг лэ, үхэн!

★ ★

ТОО, БАРИМТАНУУД

Урдань

★ Революциин урда тээ Россин гүрэн эд бараа үйлэдбэрилгөөр дэлхэй дээрэ табадахи һуури эзэлдэг һэн. Станок, автомобиль, трактор бүтээхэ промышленность оройдоо байгаагүй.

★ Хаанта Росси Украинада гансахан лэ металлургическа базатай байжа, 1913 ондо 4,2 миллион тонно шэрэм хайлуулһан юм.

★ 1913 ондо оройдоо 29,1 миллион тонно нүүрһэн малтагдаһан, миил 1,9 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдэһэн байгаа.

★ Хаанта Россин нефтяной промышленность гансахан Бакугай оршондо бии байгаа. 1913 ондо миил 9,2 миллион тонно нефть абтаһан юм.

★ Революциин урда тээхи Россин хүдөө ажахыда модон анзаһан, борной гол зэр зэмсэгынь байгаа. 1910 ондо 2,2 миллион модон анзаһан, 4,2 миллион түмэр плуг, 17,7 модон борной ашаглагдадаг байгаа.

Мүнөө

★ Бүхы промышленностиин үйлэдбэрилдэг зүйлнүүдэй тоодо машина бүтээлгын талаар СССР-най дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлнэ.

★ Советскэ табанжэлнүүдэй үедэ ороной зүүн зүгэй районуудта металлургиин шэнэ база байгуулагдаа. Булад хайлуулга 1913 онойхиһоо 11 дахин ехэ болонхой. 1960 ондо 68,3 миллион тонно булад, 53 миллион тонно шэрэм хайлуулагдаха юм.

★ 1956 ондо 429,2 миллион тонно нүүрһэн малтагдаһан, 192 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдэһэн байна.

★ Ороноо ехэ индустритай болгоһоной ашаар 1957 оной эхиндэ хүдөө ажахыдамнай 1.577 мянган трактор (15 хүсэтэй), 385 мянган комбайн, 631 мянган автомашина, мүн бусад машина, зэмсэгүүд ашаглагдажа байба.

Дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөн

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ой хадаа совет арадһаа гадна, мүн бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй баяр баясхаланта, һаруул һайхан һайндэр болоно. Октябриин революци социализмда зориһон харгы замыень хүн түрэлтэндэ заажа үгөө, бүхы дэлхэйн түүхын хүгжэлтэдэ угаа ехээр нүлөөлөө.

В. И. Ленинэй эмхидхэжэ, батадхан хүмүүжүүлһэн Коммунистическэ партиин бии байһан ушар лэ Россин хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай илаһан гол шухала эрхэ нүхэсэл мүн. Ородуудай замаар ябахын тулада, Октябриин революциин эхилһэн агууехэ хэрэгые хүгжөөхын тулада нэн түрүүн коммунистическэ партинуудые байгуулха хэрэгтэй байгаа һэн. Октябриин урда тээ Коммунистическэ парти имагтал Россида бии байһан юм. Бэшэ оронууд дотор коммунистнуудта дүтэрхы багахан бүлэгүүд лэ байгаа. Октябриин революциин һүүлээр капиталистическэ оронуудай хүдэлмэришэд өөһэдынгөө коммунистическэ партинуудые байгуулжа эхилээ һэн. Бүри 1919 оной январь багта бусад оронуудта 39 коммунистическэ ба зүүнэй социалистическэ партинууд, эмхинүүд болон бүлэгүүд бии байһанаа, 1920 оной июль багта 67 болоо һэн. Тэдэнэй 27-нийнь коммунистическэ партинууд байгаа.

Бүхы дэлхэйн ажалшадай багша В. И. Ленин коммунистическэ хүдэлөөнэй хүгжэлтые анхаралтай һайнаар ажаглан хаража байдаг бэлэй. Франциин, Италиин, Англиин, Германиин, Австриин коммунистнуудта хандажа бэшэһэн бэшэгүүд соогоо В. И. Ленин бодото марксистска парти хайшан гэжэ байгуулхаб гэһэн ахадүү ёһоной зүбшэл заабаринуудые тэдэндэ үгэдэг һэн. «Коммунизмда «зүүнэй тала баримталгын «үхибүүн ёһоной үбшэн» гэһэн ном соогоо В. И. Ленин большевигүүдэй партиин ажалябуулгын дүй дүршэлые согсолһон, баруун оронуудай залуу компартинуудай алдуунуудые элирүүлэн харуулһан, олониитэ зоной дунда улам ехэ нүлөөтэй болохо замыень эдэ партинуудта заажа үгэһэн юм.

Коммунистическэ партинуудай ургалтань обществын хүгжэлтын хуулита ёһон мүн. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ компартинууд 43 орондо бии боложо, 4 миллион 202 мянган гэшүүдые бүридүүлдэг һэн. Дайнай һүүлээр компартинууд 76 орондо бии боложо, тэдэнэй зэргэдэ 20 миллион үлүүтэй гэшүүд тоологдодог һэн. Мүнөө марксистско-ленинскэ партинууд 33 миллион гаран гэшүүдтэй.

Дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ Советскэ Союзай Коммунистическэ парти дабшажа ябана. Мүнөө энэ парти 8 миллион шахуу хүнүүдые өөрынгөө зэргэдэ нэгэдхэн жагсаана. Коммунистическэ партимнай ажалшадай аша туһын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ, өөрынгөө ороной арад зоной дунда айхабтар хүндэтэй болохоһоо гадна, мүн уласхоорондын коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дотор, бүхы дэлхэйн арад зоной дунда угаа хүндэтэй болоо.

Октябриин революциин нүлөөн доро бии болоһон ахадүү коммунистическэ партинууд мүн лэ алдарта замаар ябажа гараад, гайхамшагта илалтануудые туйлаа.

. Хитадай баатар Коммунистическэ партиин ябажа гараһан замынь алдартай, солотой юм. 1921 ондо, Хитад дотор Коммунистическэ партиин һаял бии боложо байхада, тэрэнэйнь зэргэдэ оройдоол 57 гэшүүд байдаг бэлэй. Харин мүнөө үедэ тэрэ парти 9 миллион 920 мянган гэшүүдтэй, 2 миллион 800 мянган кандидадуудтай болонхой. Хитадай Коммунистическэ парти өөрынгөө арад зониие социализм байгуулгын замаар угаа шадамар бэрхээр хүтэлжэ ябана.

Польшын, Чехословакиин, Румыниин, Болгариин, Венгриин, Албаниин, Германска Демократическа Республикын, Корейн Арадай-Демократическа Республикын, Монголой, Вьетнамай Демократическа Республикын, Югославиин коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинууд өөһэд өөһэдынгөө оронуудта хүдэлмэришэн ангиин илаһан илалта хангаад, мүнөө социализм байгуулгын хэрэгые амжалтатайгаар хүтэлбэрилжэ ябанад.

Социалистическэ оронуудай коммунистическэ партинууд өөһэдынгөө арадуудай зүгһөө айхабтар ехэ этигэл найдабарида хүртэнэ. Марксизм-ленинизмдэ, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта үнэн сэхэ эдэ партинууд социали-

алдарта туг доро

ЭНЭЛ ДАА, ОКТЯБРИИН АША ТУҺА

гуехэ Октябриин туйлалтые дайнда хабаадажа хамгаалал- Командир Морозовой партиза- отрядта ябалсажа, 1920 оной р Чита городые семёновтонһоо элэлсөө һэм. Энэ отрядта жэл ябаад, ленинскэ комсомолой үн боложо, түрэл Тэлэмбэ ню- бусаа һэм. Эндээ шэнэ бай- а байгуулжа эхилээ һэмди. үедэ манай Яруунын аймагта шын колхоз эмхидхэгдэжэ, лэгшээр арбаң жэл шахуу өө бэлэйб.

41 он. Немецкэ булимтарагшад й амгалан байдалые эбдээ һэн. дайнда би хабаадалсаа һэм. нин городһоо эхилээд, Эльба н хүрэтэр дүрбэн жэл шахуу ндо ябааб.

йшалхы габьяагайнгаа түлөө тскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ- үртөөд, Эльба мүрэн дээрэһээ нютагаа бусаа һэм.

рэ гэһээр 12 жэл шахуу үнгэ- теэд энэ хугасаа соо манай ню- танигдахаар бэшээр алишье та- аа хүгжэн һалбаранхай, Агуу- ехэ Октябриин алдарта 40 жэлэй ойе угтан байна. Мүнөө минии ажаллалдаг Яруунын аймагай Эгэтэ нютагые 40 жэлэй саада тээхитэй жэшэн хараха болоо һаа, жэгтэй һонин. Урдань эндэ хоёр гүбээгэй хоорондо дархайжа харагдагша Эгэтын дасанай 700-аад ламанар үсөөхэн малтай үгытэйшүүлые мүлжэдэг байһан юм. Тэрэ үеын байдалые тоолохо болоо һаа, муу юумэнһээ бэшэн һанагдахагүй. Харин мүнөө Эгэтын элдин талада Совет засагай 40 жэл соо гурбан томо колхозууд, МТС ажабайдалаа һалбаруулжа байна. Атар таладаа адууһа малаа бэлшээжэ, алтан таряа ургуулжа, ажал хүдэлмэреэ онһото машинын хүсөөр бүтээжэ, зайн галаар яларжа байдаг болонхой. Зоной байдал улам баян тэниглэн, культурна болбосоронги болоно. Энэл даа, Агууехэ Октябриин аша туһа.

Иван Трсфимов,
Советскэ Союзай Герой,
Яруунын аймагай Кировэй
нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Агууехэ Октябриин илалтые аршалаабди

42 он... Манай Эхэ ороной гол ha руу дайсанай муухай һабар айгданхай байгаа. Эхэ оронай хатуу бэрхэ саг тохёолдоод аа бэлэй. Манай ороной бүхы зон хорото дайсание дараха тэ хүсэ шадалаа бултыень зоаа һэн.

42 оной эхеэр дайнда ороо бэ- Байгалай үмэнэдэхи ой тайга р үндыһэн ангууша угтай байтуладаа дайнда ябахадаа бу- булай дайсадые хюдахаһаа , хамта ябаһан нүхэдөө мэр- буудалгада һургахын хойноһоо хүсэеэ зорюулдаг һэм. Мэргэн агша байха гээшэ бэеэ бэр- нюугаад, дайсадые олоор хю- ёһотой юм. Эсэгэ ороноо хам- гын дайнай үедэ мэргэн буу- ад дайсадта ехэ хоролто хэһэн байгаа. Би гансаараа 313 фашистнарые хюдаһан хүн би.

Дайнда ябаһан нүхэдөө мэргэн буудалгада һургаад, бүхэли взвод болоод ябаабди. Мэргэн буудагшадай взводые командалдаг һэм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда ябаһанаа һанахадам, дайнай һүүлэй жэлнүүдтэшье манай арадай баатарлиг зоригые тусгаар тэмдэглэлтэй. Граждан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудай шэрүүн хатуу жэлнүүдтэ совет арадай гаргаһан баатаршалгаар Агууехэ Октябриин илалта аршалан хамгаалагдаа.

Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ совет арадай хэһэн юумэн тоо томшогүй. Манай нютагта ехэ юумэн хэгдээ.

Ж. Тулаев, Советскэ Союзай Герой, Түнхэнэй аймагай Толтойн сельсоведэй түрүүлэгшэ.

Цокто НОМТОЕВ

Эхэ оромнай

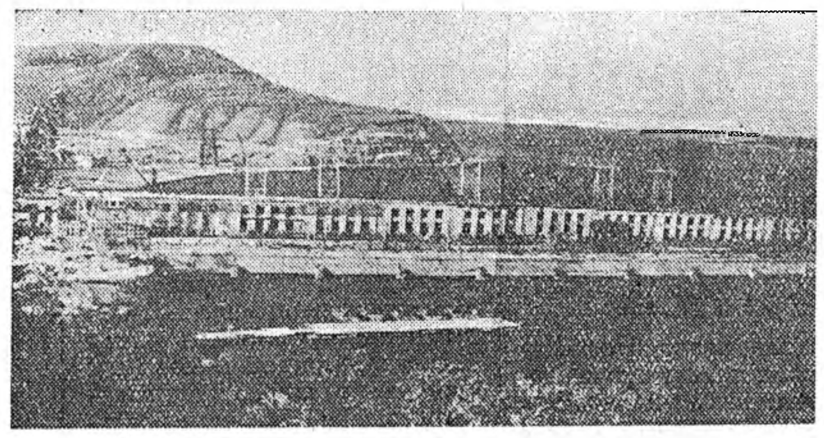
Дүрбэн арба, дүшэн жэл соо мандааш,
Дүүрэн жаргал арад зондоо асарааш,
Уйтай бүдүүлиг урдын байдал арилгааш,
Суутай сэнгэлиг шэнэ һуудал зохёогоош,
Гени Ленинэй алтан һургаалаар һалбарһан,
Гэрэлтэ шатаараа лаб бата алхалһан,
Харша дайсадые хамха бута сохиһон,
Хамагһаа нангин түрэл Эхэ оромнай.

***

Арад зоншни ахадүүгэй инаг холбоотойл,
Арюун түүхэшни илалтын ехэ габьяатайл,
Хүгжэхэ түсэбшни хүн бүхэндөө тодорхойл,
Бүтээһэн юумэншни булта зондоо хайратайл,
Үргэн замаараа урган бадаран мандаһан,
Үнэн заабаряараа үнэржэн мүнхэжэн ерэһэн,
Агууехэ хүсөөрөө алдаршан тобойн шалгарһан,
Ашата суута түрэл Эхэ оромнай.

***

Түүхэтэ ойгыш найрлан угтан байхадаа,
Хүгжэлтэ ажалаа шалган урмашан үзэхэдөө,
Урин нюдөөрөө улаан тугаа харахадаа,
Һонор шэхээрээ уряа юрөөл дуулахадаа,
Коммунизмда орохо хуби золоо дабтанабди,
Коммунис партидаа зүрхэнэй баяр хүргэнэбди,
Эрхимээр ажаллаха нэгэ һаналаа хэлэнэбди,
Эхэ ороноо энхэрэн магтан дууланабди.

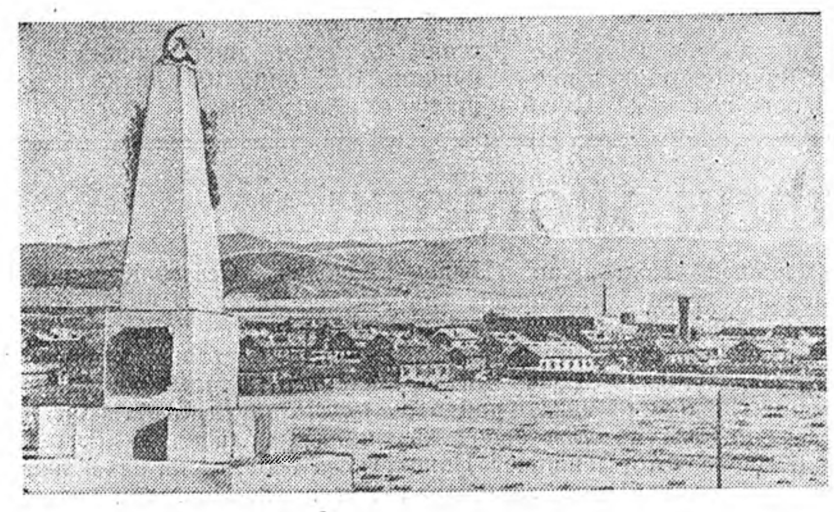
Куйбышевска гидроэлектростанци.

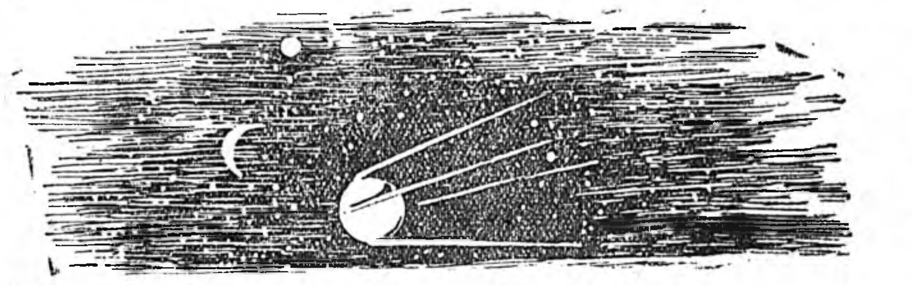
М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Гүрэнэй Московско университет.

Ороной олон тракторна станцинуудай нэгэн—Татарска АССР-эй Яныльска МТС.

Сэлэнгын аймагай үргэн талада урган бодоһон шэнэ тосхон—Селендума.

ХҮДЭЛМЭРИ ХҮНИИЕ АЛДАРШУУЛДАГ

Гүрэн түрынгөө хэрэгтэ өөһэдөө эзэд болоһон Эхэ оронойманай ажалшад жаргалта социализм байгуулжа эхилһээр 40 жэл болобо. Имагтал Октябриин революци хүдэлмэришэн, таряашадта иимэ эрхэ олгоһон байна.

Социализмын илаһан орондо ажал гээшэ алдар солын, шэн габьяагай хэрэг болонхой. Юуб гэхэдэ, бидэнэр өөһэдтөөл, Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэхын түлөө хүдэлмэрилнэбди. Капитализмын орондо хүдэлмэришэд хадаа баяшуулай зарса болодог. Манайда үнэн сэхээр ажаллагшад эгээл хүндэтэй, эгээл магтаалтай хүнүүд болоно. Тиимэ хүнүүд манай леспромхоздо олон. Модошоднай бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ, 10 һарынгаа даалгабариһаа гадуур хэдэн мянган кубометр модо арадайнгаа ажахыда бэлэглэбэ. Тэрэ тоодо минии хүтэлбэрилдэг бригада түмэр замаар модо шэрэхэ жэлэйнгээ даалгабари уридшалан дүүргэбэ. Үглөөдэр алдарта Октябриингаа 40 жэлэй ойн баярай хундага үргэхэдөө, Эхэ оромни улам ехээр хүгжэһэй гэжэ юрөөхэ байнаб.

П. Чабан,
Шулуутайн леспромхозой ахалагша машинист, Социалистическэ Ажалай Герой.

Ильичын замаар

Энэ агууехэ һайндэртэ бэлэг болгон, театрымнай артистнар «Кремлиин курантнууд» гэжэ Н. Погодиной зүжэг түрүүшынхеэ сценэ дээрээ табиба. Энэ зүжэг соо революциин вождь Владимир Ильич Ленин харуулагдана.

Манай совет арад мүнөө Октябриин революциин 40 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, агууехэ вождь В. И. Ленинэй зааһан замаар, орон дотороо социализм байгуулаад, коммунизмда дамжан орожо ябана.

Бидэ артистнар арад зондо зүжэг наада табижа, хото, хүдөөгөөр ябахадаа, манай арадай ажахын болон соёл культурын һалбаран бадаржа байхые нюдөөрөө харадагбди. Үнэхөөрөөшье, нэгэ ерэһэн тосхондоо хэдэхэн жэл болоод, дахин ерэхэдэмнай, орсйдоо танигдахаар бэшэ болошонхой: байрын шэнэ шэнэ гэрнүүд баригдаһан, культурын эмхи зургаануудай байшангууд бодоһон, гэр бүхэндэ Ильичын лампочканууд яларжа байдаг. Ажалшадай ажабайдалынь бүри һайжараа, олзо доходынь улам дээшэлээ.

Энээнтэй хамта арад зон танигдахаар бэшээр хубилаа. Тэдэнэй культурна эрилтэнь һураггүй ехэ болоо. Тиимэһээ, коммунизм байгуулжа байгаа совет хүнүүдтэ ураннайхан, удха түгэлдэр зүжэгүүдые харуулха гэжэ хүсэдэгбди.

Б. Вампилов,
БМАССР-эй арадай артист.

Үнэр баян ажаһуунабди

Агууехэ Октябриин р е в олюци элшэтэ гэрэл туяагаа сасажа, урданай харанхы мунхаг, эрхэ сүлөөгүй байһан эхэнэр зондо зол жаргал асараа. Бидэ эхэнэрнүүд жаргалтай ажабайдал арад зондоо олгожо үгэһэндэнь парти, правительстводаа баяртайбди.

Манай Мухаршэбэр тосхон революциин болоһонһоо хойшо 40 жэл соо аргагүй ехэ хубилаа. 1930-аад онуудта коллективизаци боложо, колхоз тогтоо һэн. Мүноө колхознай Мухаршэбэрэйнгээ аймаг соо эгээл томо колхозуудай нэгэниинь болонхой. Артельнай хүгжэжэ, үнэр баян болоо.

Манай гэр бүлэтэн оломди. Би мүнөө 10 хүүгэдээ хүн болгожо байнаб. Эгээ ехэ хүбүүмнай 1937 оной, мүнөө сэрэгэй алба хэнэ. Хоёр хүбүүднай предприятида хүдэлдэг. Дүрбэдэхи хүбүүмнай колхоздо ажаллана. Тэдэнһээ доошо 3 хүбүүд һургуулида һурана. Бэшэ хүбүүднай багашуул: эгээ багамнай 3 наһатай юм. Урданай сагаар хада иимэ олон үхибүүдые хүн болгохо гээшэ хүндэ хүшэр байгаа. Мүнөө үхибүүднай гүрэнэй тэдхэмжэдэ байжа, элүүр мэндэ, дутамаггүй ажаһууна.

Жэл ерэхэ тудам ажаһуудалнай һайжаржа байна. Нёдондо жэлдэ үбгэмни Константин хүбүүнтэеэ «Коммунизм» колхоздоо хүдэлжэ, 8 мянга шахуу түхэриг мүнгэ, 71 центнер ороохо абаа һэн. Мүнөө жэлдэ колхознай колхозниигуудайнгаа олоһон ажалта үдэртэ ехэ олзо доход хубаарилха юм.

Би—олон үхибүүдэй эхэ—Октябриин 40 жэлэй ойе үнэр баян ажаһуудалда угтажа байхадаа золтойб, жаргалтайб.

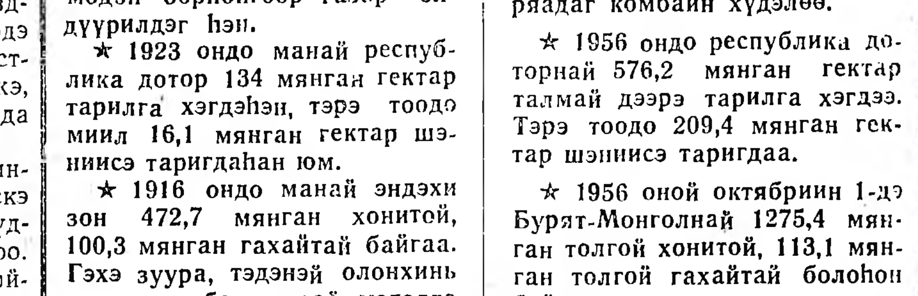
В. Бельская,
Эхэ-герой.

Баясхалан хүргэнэб

Үри бэегүй аад, хүгшэрһэн хүнүүдэй түрэлхидөө дамжажа ябадаг гү, али үлэсхэлэн байдалда ородог саг үнгэрөө. Хаанашье хүдэлһэн байг хамаагүй, үтэлһэн хүнүүдтэ гүрэнһөө гү, али колхозһоо пенси үгтэдэг болонхой. Арад зоной бултадаа үзэг бэшэг мэдэхэ болоһондо, түлөөһэгүй һуралсал бии болгоһондо баяртайб.

Би 65 наһатай болооб. Гүрэнһөө пенси а б а д а г би, бүхы юумээр хангагданхайб. Октябриин 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан, түрэл Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа үнэн зүрхэнэй гүнзэгы баясхалан хүргэнэм.

Пенсионер
Э. Юндунов.

* *

лам ургажа, бэхижэжэ байна

ческэ лагериин арадуудай хани саае бэхижүүлнэ.

лохон капиталистическэ оро- ай Коммунистическэ парти- эб найрамдалай түлөө, ажал- ай шухала хэрэгэй түлөө зоригтойгоор тэмсэжэ, өөһэ- гөө оронуудай арад зоной дун- таа хүндэтэй болоо.

ациональна бэеэ даанхай бай- рхэеэ һаяхан олоһон оронууд- мүн Азиин, Африкын болон инска Американ колони- на ба бэеэ даагаагүй оронууд- коммунизмын хүсэнүүд урган жээ. Империализмын колони- системые усадхан зайсуулхын э тэмсэлдэ эдэ оронуудай мунистическэ партинууд шухала э дүүргэнэ.

ационально-сүлөөрэлгын хүдэ- эй угаа ехээр хүгжэн дэбжэһэ- эзэстэ империализмын колони- системэ бутаран һалажа байна. үн оронуудай коммунистнууд ионально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй т зэргэдэ ябана. Мүнөө тэдэ мунистнууд өөһэдынгөө оронуу- национальна бэеэ даанхай бай- ые улам бэхижүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна.

Араб оронуудай коммунистнуудай нүлөөниинь улам ехэ боложо байна. Сириин коммунистнууд оронойнгоо түрүү хүсэнүүдтэй хамта национальна бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхын түлөө, США-гэй империалистнуудай, тэдэнэй турецкэ дахуулнуудай ээрхэг түримхэй аашануудта эсэргүүсэн тэмсэнэ.

Бразилиин, Аргентинын, Уругвайн, Чилиин компартинууд улам ехэ нүлөөтэй болонхой. Эдэ компартинууд Американ империализмда эсэргүүсэн, өөһэдынгөө оронуудай ажалшадай тэмсэлые ударидана.

Уласхоорондын оршон байдалда болоһон угаа ехэ хубилалтанууд, дэлхэйн социалистическэ системын бии боложо, бэхижэһэн ушар, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүсэ ехэтэ хүгжэлтэ хадаа дэлхэйн хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ шэнэ арга боломжонуудые олгоо, Коммунистическэ партинуудай урда шэнэ зорилгонуудые табяа.

КПСС-эй XX съезд уласхоорондын хүгжэлтын шэнэ үзэгдэлнүүдые марксистско-ленинскэ ёһоор гүнзэгыгөөр шэнжэлээд, хоёр системэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо тухай, мүнөө үедэ дайн сэрэгые болюулха аргаболомжын бии байһан тухай, социализмда элдэб оронуудай оролгын формонууд тухай тон шухала асуудалнуудые мүнөө үеын бодото байдал дээрэһээ үндэһэлэн шэнжэлжэ зохёогоо.

Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй бүхы партинууд КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бүримүһэн һайшаагаа.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ амгалан байдал хамгаалхын тула хүсэ шадалаа элсүүлэн нэгэдүүлхэ тухай дурадхалтайгаар КПСС-эй ЦК Великобританиин, Франциин, Италиин, Баруун Германиин, Норвегиин, Голландиин, Бельгиин социалистическэ партинуудай хүтэлбэрилхы органуудта бэшэгүүдые эльгээжэ хандаа. КПСС-эй ЦК-гэй эльгээһэн бэшэгүүд эб найрамдал хамгаалгын асуудалаар коммунистнууд болон социалистнуудай хараа бодолые дүтэ болгоходо туһална. Эб найрамдалай түлөө манай ленинскэ партиин сэхэ шууд тэмсэжэ байһые, олониитэ арад зоной аша туһые тэрэнэй эрид шаңгаар хамгаалдаг байһыень бүхы дэлхэйн ажалшад эли тодоор дахин хараба.

Дайнай хойтохи үедэ коммунизмын хүсэнүүд нилээд ургаа. Социалистическэ лагериие һуларуулха, компартинуудые усадхаха гэһэн дэлхэйн хархис бүлэгүүдэй түсэбүүдынь хойно хойноһоо заатагүй буруутан һалана.

КПСС-эй XX съездын һүүлээр 20 гаран компартинуудай съезднүүд, конференцинүүд болоо. Тэдэ компартинууд хадаа ревизионистнуудта эрид шаңга харюу үгэжэ, марксистско-ленинскэ һургаалда үнэн сэхэ байһанаа харуулаа.

Коммунистическэ хүдэлөөн өөрынгөө зэргэнүүдые оппортунистическэ этэгээдүүдһээ, тогтууригүй хүнүүдһээ сэбэрлээд, бүри хүсэтэй болоо.

Коммунистическэ хүдэлөөн айхабтар ехэ илалтануудые туйлаа. Дэлхэйн хүн түрэлтэнэй гурбанай нэгэ хубинь социализм, коммунизм байгуулгын замаар дабшажа ябана. Компартинуудай нүлөөн бүхы оронуудта улам ехэ боложо байна.

Октябриин революциин мүнхэ сурталмарксизм-ленинизмын үзэл суртал хүдэлмэришэн ангиие, бүхы ажалшадые эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө илалта түгэлдэр тэмсэлдэ зоригжуулна.

Е. ИЛЬИЧЕВ.

ТОО, БАРИМТАНУУД

Урдань	**Мүнөө**
★ Республикын тогтоогдохын урда тээ Бурят-Монголдо ороймоо 16 предприяти бии байгаа.	★ Мүнөө Бурят-Монголдомнай түрүү техникээр зэбсэгжэһэн 300 гаран предприяти ажаллана.
★ Революциин урда тээ Бурят-Монголдо модон анзаһан, модон борнойгоор газар элдүүрилдэг һэн.	★ 1957 ондо хүдөө ажахыда 4587 трактор, 1027 таряа хуряадаг комбайн хүдэлөө.
★ 1923 ондо манай республика дотор 134 мянган гектар тарилга хэгдэһэн, тэрэ тоодо миил 16,1 мянган гектар шэниисэ таригдаһан юм.	★ 1956 ондо республика доторнай 576,2 мянган гектар талмай дээрэ тарилга хэгдээ. Тэрэ тоодо 209,4 мянган гектар шэниисэ таригдаа.
★ 1916 ондо манай эндэхи зон 472,7 мянган хонитой, 100,3 мянган гахайтай байгаа. Гэхэ зуура, тэдэнэй олонхинь нюдарган баяшуулай мэдэлдэ байдаг бэлэй.	★ 1956 оной октябриин 1-дэ Бурят-Монголнай 1275,4 мянган толгой хонитой, 113,1 мянган толгой гахайтай болоһон байгаа.
★ 1915 ондо манай эндэхи һургуулинуудта 13,5 мянган үхибүүд һурадаг байһан.	★ Манай эндэхи бүхы һургуулинуудта мүнөө 100 мянга үлүүтэй хүн һурана.
★ Революциин урда тээ ажалша зоной амарха санатори, амаралтын гэрнүүд гэжэ байгаагүй.	★ 1956 ондо ажалшадай амарха 21 санатори, амаралтын гэр, курортнууд бии болоһон байгаа.
★ Революциин урда тээ Бурят-Монголой 50 мянган хүн бүридэ нэгэ врач хүртэдэг, бүхы дээрээ 16 врач бии һэн.	★ Республикымнай аргаламжын ба эмнэлгын газарнуудта 835 врач ажаллана.

Агууехэ Октябрийн алдарта туг доро

Арадай демократиин оронуудта

КНР

Ажахыгаа, соёл культураяа хүгжөөхэ хэрэгтээ айхабтар ехэ амжалтануудые туйлан, 600 миллион зонтой хитад арад Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрые угтаба. 1949 онойхидо орходоо промышленна продукциин ниитэ хэмжээн 1954 ондо 4,2 дахин ехэ болоһон байна. Хүндэ промышленностиин һалбаринуудһаа нүүрһэнэй, нефтиин, электроэнергетическэ, металлургическа, машина бүтээлгын, химическэ болон барилгын материалнуудай промышленность амжалтатайгаар хүгжэнэ.

Олон электростанцинууд, машина бүтээлгын, автомобильна, тракторна, металлургическа заводууд болон хүсэтэ комбинадууд Хитадта баригдажа байна.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүгжөөгдэһэн дээрэһээ арад зоной ажабайдал ехээр һайжарна.

ПОЛЬШО

Польшын арадай ажахын гол шухала һалбаринь промышленность болоно. Промышленностиин бүтээн гаргаһан бүхы продукцинь 1949 онойхидо орходоо 1955 ондо 185 процентээр ехэ болоо юм.

РУМЫНИ

Румыниин сэрэгэй хабаадалгатайгаар Советскэ Армиин Румынии фашистнуудһаа сүлөөлһэнэйнь һүүлээр 1945 ондо арад зон илажа, арадай-демократическа засаг тогтоогдоһон байна. Тиигээд, аграрна реформо хэгдэжэ, газаргүй гү, али бага газартай байһан 918,9 мянган таряашадай үрхэтэн 1109 мянган га газар абаа юм. Промышленна предприятинууд, транспорт, банк гүрэнэй болгогдоо. Промышленностьяа ехээр хүгжөөһэнэйнгөө ашаар мүнөө Румыни индустриально-аграрна гүрэн болонхой.

ВЕНГРИ

Венгриин Арадай Республикын тогтоһон сагһаа хойшо хэдэн шэнэ һалбаринууд бии болоһон, металлургиин, машина бүтээлгын, химическэ һалбаринууд урдынхидаа орходоо ехэ болгон үргэдхэгдэжэ, хүсэтэй болгогдоһон байна. 1955 ондо Венгриин промышленностиин бүтээһэн продукцинь 1938 онойхидо орходоо 3,5 дахин ехэ болоо. Хайлуулагдадаг буладай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Венгри Итали Япон хоёрой урда гараа, алюмини абалгаар Англи, Франци, ФРГ, Итали болон Японой урда гараа.

Мүнөө Венгридэ ажал хүдэлмэригүй хүн үгы болонхой.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Промышленностьяа эгээл ехээр хүгжөөһэн дэлхэйн бүмбэрсэгэй оронуудай тоодо Чехословаки ородог. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар Чехословаки 9-дэхи һуури эзэлнэ. Харин промышленна продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар энэ орон дэлхэй дээрэ табадахи һуури эзэлдэг. 1955 ондо промышленностиин бүтээһэн бүхы продукци дайнай урда тээхидэ орходоо 2,5 дахин ехэ болоо. Чехословаки дэлхэйн бүхы шахуу оронуудтай худалдаа наймаа хэдэг юм. Чехословакиин мэргэжэлтэдэй туһаламжаар Индидэ, Афганистанда болон бусад олон оронуудта промышленна предприятинууд баригдана. Эдэ предприятинуудта хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэ Чехословакиин заводуудта бүтээгдэдэг.

КНДР

Хойто Корейдэ арадай засагай тогтоогдоһоной һүүлээр эндэ аргагүй ехэ демократическа хубилалтанууд хэгдээ. 1946 ондо газарай реформо хэгдэжэ, урдань Японой булимтарагшадай, помещигүүдэй болон арадта урбагшадай эзэлжэ байһан 1 миллион гаран га хахалагдадаг газар 725 мянган таряашадта бусаалтагүйгөөр хубаагдажа үгтэһэн байна. Мүн 1946 ондо гол шухала промышленна предприятинууд, транспорт, хэлхеэ холбоон болон банкнууд гүрэнэй болгогдоһон юм.

ВЬЕТНАМ

Зүүн Урда Азида, Индо-Хитадай хахад арал дээрэ оршодог Вьетнамда 23 миллион хүн ажаһуудаг. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ энэ оронии Японой сэрэг эзэмдээд байһан байна. 1945 оной августда Японой диилдэхэдэ, Вьетнамай арад зон арадай-демократическа революци хэжэ, Вьетнамай Демократическа Республика байгуулаа бэлэй. Вьетнамай Демократическа Республикые хуулита ёһоор Франци мэдэрбэшье, вьетнам арадта эсэргүү хархис дай империалистнууд үүсхэһэн байна. Тиигэжэ 9 шахуу жэлэй туршада Вьетнамда дайн боложо, һүүлээрнь 1954 ондо Вьетнам хоёр хуби болгогдоһон юм. Вьетнамай арад ороноо нэгэдүүлхын түлөө үсэд шангаар тэмсэнэ. Вьетнамай Арадай Республикын ажахын гол һалбаринь хүдөө ажахы болоно. Ороной хүн зоной 90 процентнь хүдөө ажахыда хүдэлдэг. 1956 ондо аграрна реформо хэгдэжэ, 692 мянган га газар, 105 мянган толгой хүдэлмэриин мал ба хүдөө ажахын 1848 мянган зэбсэгүүд таряашадта үгтэһэн юм. 1955 ондо 3,5 миллион шахуу тонно барайгар хуряагдаа.

МНР

Азиин тэг дунда оршодог Монголой Арадай Республика 1531 мянган дүрбэлжэн километр талмай эзэлдэг. Малай тоо толгойн хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Монгол дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлнэ. Арадай засагай тогтоогдоһонһоо хойшо промышленность Монголдо эгээн түрүүшынхеэ байгуулагдаа.

ГДР

Европын тэг дунда оршодог Германска Демократическа Республикада 18,4 миллион хүн ажаһуудаг.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ Зүүн Германиин промышленность гол түлэб элдэб машинануудые, нарин приборнуудые, оптико гэхэ мэтые бүтээдэг һэн. Хүндэ промышленностиин ехэнхи хубинь Баруун Германида байһан юм. Тиимэһээ ГДР-эй тогтоһоной һүүлээр хүндэ промышленностиин предприятинууд нилээд олоор баригдаа. Тиигэжэ мүнөө ГДР алишье талаараа хүгжэнги промышленна базатай болонхой.

Түрүүшын табанжэлэй эсэстэ промышленна продукциин бүхы хэмжээнэй талаар ГДР Европо соо табадахи һуури эзэлһэн байна.

БОЛГАРИ

Славянгуудай эгээл эртэ урдын гүрэнүүдэй нэгэн болохо Болгарида 1944 оной сентябриин 9-дэ фашистска засаг унагаагдажа, арадай-демократическа байгууламжа илаһан байна. Тиигэжэ Болгари социалистическэ замаар дабшаха аргатай болоо бэлэй. Промышленностьяа, хүдөө ажахыгаа Болгари амжалтатайгаар хүгжөөжэ, оронойнгоо национальна доходые 1939 онойхидо орходоо 1955 ондо хоёр дахин шахуу ехэ болгоһон байна. 1952 ондо мүнгэнэй реформо хэгдэжэ, ажалшадай хэрэглэдэг юумэн карточкаар үгтэхэеэ болёо. 1952—1956 онуудай туршада арадай хэрэглэмжын эд бараанай сэн зургаа дахин доошолуулагдаа.

АЛБАНИ

1944 оной ноябриин 29-дэ эрхэ сүлөөтэй болоһонһоо хойшо, Албани социалистическэ замаар дабшажа, мүн лэ ехэ амжалта туйлаа. Түрүүшын табанжэлэй түсэбые дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Албани аграрно-индустриальна орон болонхой. 1951—1955 онуудай туршада 156 процент ехээр үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд бүтээгдэһэн байна. 1938 онойхидо орходоо (1956 оной сэнгээр) промышленностиин бүтээһэн бүхы продукцинь 1955 ондо 10,5 дахин шахуу ехэ болоо юм.

В. М. Серовой дурасхаалда

Үдэшын 6 саг. Улан-Удэ городой Революциин нэрэмжэтэ талмай дээрэхи сэсэрлиг-сквер соо хүн зон олоороо сугларанхай. Тэдэнэй дунда республикын партийна, советскэ, ниитын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, революциин ветеранууд бии. Советскэ Союзай гимнын хүгжэм һүртэй гоёор зэдэлнэ.

Энэ үдэр тус сэсэрлигэй нэгэ талмай дээрэ элитэ революционер — большевик Василий Матвеевич Серовто табигдаха памятнигай һуури табилгада зорюулагдаһан митинг болобо.

Партиин городской комитедэй ба ажалшадай депутадуудай городской Соведэй даалгабаряар КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр Ц. Ц. Дондуков энэ митингые нээхэ зуураа, Василий Матвеевич Серовой ажал ябуулга тухай хэлээ.

Удаань мэдээжэ революционер Мария Михайловна Сахьянова үгэ абаа.

— Хүндэтэ нүхэд! Советскэ арад эдэ үдэрнүүдтэ Октябриин революциин илалтануудай дүнгүүдые соглолжо байна. Коммунистическэ партиин, манай арадай эрхим хүбүүд ба басагад ерээдүйн гэрэлтэ һайхан байдалай түлөө ами наһаяа үгөө бэлэй. Тэрэ тоодо дүлэтэ большевик В. М. Серов оролсоно. Манай ороной арад баатарлиг ажалаараа Октябриин илалтануудые улам арьбадхаа. Мүнөө манай орон индустриально-колхозно тон хүсэтэ орон болоо.

В. М. Серовой дурасхаалда зорюулагдаһан энэ митинг дээрэ туйлаһан амжалтануудаа улам арьбадхахабди гэжэ үгэеэ үгэебди,— гэбэ.

Городой хүдэлмэришэдэй зүгһөө судна-заһабарилгын заводой түрүү хүдэлмэришэн М. П. Рубцов, студентнэр, залуушуул-комсомолшуудай зүгһөө Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай студент нүхэр Хараев үгэ хэлээ.

Удаань, КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь Ц. Ц. Дондуков, үнинэй революционер Мария Михайловна Сахьянова гэгшэд В. М. Серовой памятнигай табигдаха табсанай хушалтые абаба. Тэбхэр шулуугаар хэгдэһэн табсанай нюур таладань «Эндэ соведэй түрүүшын түрүүлэгшэ, Дээдэ-Үдын большевистскэ бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэ В. М. Серовто памятник бодхоогдохо» гэжэ бэшээтэй байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дээдэ-Үдын большевистскэ бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэ, эндэхи Соведэй түрүүшын түрүүлэгшэ нүхэр В. М. Серовто памятник табиха газарай хажууда.

Л. Хайдуровай фото.

1957 оной ноябриин 7-до Улан-Удэ городто болохо ажалшадай демонстрациин түсэб

Ажалшадай демонстраци 1957 оной ноябриин 7-до Соведүүдэй талмай дээрэ болохо. Демонстраци үдэрэй 11 часта эхилхэ.

Демонстрацида хабаадагшад иимэ газарнуудта сугларха:

Хүдэлмэришэд болон албахаагшад өөһэд өөһэдынгөө предприяти, эмхи зургаануудта, һурагшад һургуулинуудтаа.

Районуудай нэгэдэмэл колоннонууд иимэ газарнуудта жагсаха гэбэл: Гэгээрэлэй министерствын болон Зам харилсаанай министерствын һургуулинуудай һурагшанар «Прогресс» кинотеатрһаа эхилээд драмын театр хүрэтэр Ленинэй үйлсэдэ жагсаха. Мэргэжэлтэдэй һуралсалай һургуулинуудай һурагшанар Соведүүдэй гостиницаһаа эхилээд Железнодорожно үйлсэ хүрэтэр путепровод тээшэ Читинскэ үйлсэдэ зогсохо.

Республикын колхозуудай, МТС болон совхозуудай түлөөлэгшэдэй нэгэдэмэл колонно Соведүүдэй хоёрдохи Байшангай хажууда Ленинэй үйлсэдэ жагсаха.

Советскэ районой ажалшад оперо, баледэй театрын талмай дээрэ ба Ранжуровай үйлсөөр Железнодорожно үйлсэ хүрэтэр.

Железнодорожно районой ажалшад Железнодорожно үйлсэһөө эхилээд Мухинска үйлсөөр жагсаха болоно.

Октябрьска районой ажалшад драмын театрһаа Кировэй үйлсэ хүрэтэр Ленинэй үйлсэдэ зогсохо.

Демонстрацида хабаадаха нэгэдэмэл колоннонууд 10 час 30 минутада жагсажа дүүрээд байха ёһотой.

Демонстрацида хабаадагшад хоёр хоёр колонноор жагсаад, иимэ гуримтайгаар Соведүүдэй талмай дээгүүр гараха.

Гэгээрэлэй министерствын болон Зам харилсаанай министерствын һургуулинуудай һурагшанар, мэргэжэлтэдэй һуралсалай һургуулинуудай һурагшанар.

Советскэ болон Железнодорожно районуудай ажалшад. Нэгэ зэргэдэ 18 хүнииэ жэрын зогсоолгоһон, Октябрьска районой колоннонууд.

Нэгэдэмэл колоннонуудай зогсохо газарнуудта (Ленинэй, Читинскэ, Декабрьска, Железнодорожно, Ранжуровай үйлсэнүүдтэ) машина транспорт үглөөнэй 9 часһаа эхилээд ябахаяа болюулагдаха.

Кировэй үйлсэһөө эхилээд Рабочая үйлсэ хүрэтэр Ленинэй үйлсөөр, Сталинай үйлсэһөө эхилээд Ранжуровай үйлсэ хүрэтэр Рабочая үйлсөөр, Рабочая үйлсэһөө эхилээд Некрасовай үйлсэ хүрэтэр Железнодорожно үйлсөөр, тэрэшэлэн Ранжуровай үйлсэһөө Красная үйлсэ хүрэтэр Читинскэ үйлсөөр үглөөнэй 10 часһаа демонстрациин дүүрэтэр ябаган хүнүүдэй ябадал хаагдана.

Тусхай табилгатай транспорт Железнодорожно, Читинскэ үйлсэнүүдээр ябажа, Соведүүдэй талмай дээрэ гараха.

Тусхай табилгатай, мүн уряалай билетэй хүнүүд 10 час 45 минутаһаа хойшо Соведүүдэй талмай руу оруулагдахаяа болино. СССР-эй, РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд өөһэдынгөө үнэмшэлгөөр Соведүүдэй талмай дээрэ орохо байна.

Городской комисси.

Сэсэглэн һалбараһан нютагнай

Үглөө үглөөгүүр

Үргэн тэнгэри үерээ задаржа, үглөөнэй тэмдэг үзэгдэжэ эхилхэ. Һэбшээ һалхин һэмээхэнээр хүнгэн аляа заляа һэбисгээн, хүдөө нютагуудай конторо, клуб, һургуули, сомон зүблэлнүүдэй дээрэхи Улаан тугуудые, хото городуудай үйлсэ гудамжые гоёоһон уряа лозунгнуудай улаан торгон бүдүүдые һэршэгэнүүлэн надхуулхань. Хэмгүй олон Улаан тугуудай далбаа, хэлэшэгүй һайхан уряа лозунгнуудай мнралаан ехэ үдэртэ гэжэ зорюута тааруулан шэмэглэһэн зайн галнуудай ялалзаантай үнгэ ниилүүлэн, Бурят-Монголдоо яаралтайгаар үүр сайлгахань гээшэл ха.

Баян таряа ургуулдаг Баргажан, Түнхэнэй талаар, булга шэлүүһээрээ суурхаһан Баунтын хүбшэ тайгаар, дуулим дайдаяа хони малаараа бүрхөөһэн дэлгэр уужам Зэдэ, Сэлэнгын хоймороор, үрэжэлтэ хонгор газартай, үнэтэ модон баялигтай Үдэ, Хэжэнгэ, Хориин үбсүү сээжээр таһаршагүй бүхэ, тоолошогүй олон алтан миндаһаяа тараан сасажа, алтан шаргал нарамнай һайндэрэйхеэр мандахань.

Улан-Удэ хотымнай тэгэн дунда оршодог Соведүүдэй Байшангай оройдо һүр жабхалантайгаар намилзан байгаа гүрэнэй тугай хүхэ хүбөөтэй улаан торгондо наадаад, үглөөнэй наранай һаруул элшэ оперо, баледэй театрын дуулга дээрэ байгааша Бурят-Монголоймнай республикын һалбаран мандаха замай һүлдэ тэмдэгтэ табигдаһан эмээл мориндоо мордоод, эрэлхэгээр холые хаймадан, соёргожо ябаһан хүбүүн басаган хоёрой залуу бэе дээрэ тудажа, алта сасаргахал.

Иигэжэ Бурят-Монголдом тунгалаг һайхан үглөөгүүр, Октябриин Агууехэ революциин мандаһан үдэрые дүшэдэхиеэ тэмдэглэхэ ойн баярай үглөөгүүр мандан ерэхэнь.

Ажалай аялга дуун

Дуун зэдэлхэнь!.. Агаараар дамжуулагдаһан радиогойшье дуун бэшэ, элин ниидэһэн шубуудайшье жэргэхэ абяан бэшэ, һалхинайшье бардаастай эшхэрээн бэшэ... Ажалай аялга дуун соностохонь! Байгаалиие хубилгаха эдитэй, дэлхэйе шэнэдхэхэ хабатай арюун булагтал аршаанта, нангин һүлдэтэ ажалай дуун хүдөө нютагай хүрьһэн дээрэһээ, фермэ отаранууднаа, ой модоной участогуудһаа, түмэр харгын станцинуудһаа, загаһашадай тосхонуудһаа томо хото городуудай асари ехэ үйлэдбэриин цехүүдэй үүдэ сонхоһоо эршэдэн гараад, үглөөнэй дуулимда зэдэлхэ.

Улаан нарые урматай огсом аялга дуугаар угтадаг омог баатаршуулаа баяр жабхаланта, һүр хүсэтэ һайндэрөөр амаршалаая. Ажал хүдэлмэридөө амжалта илалта туйлажа, арбин баян алдар солоороо суурхуулаад, республикынгаа хоймор бэедэ бодото һуурияа эзэлһэн хани нүхэдэйнгөө ажалай аялга дууе зүрхөө сохилуулан, хабархан, урмашан шагнанабди.

Хандагайн леспромхозой электрохюрөөшэн Социалистическэ Ажалай Герой Иван Костромин, мяханай комбинадай үнинэй түрүү хүдэлмэришэн Долгоржап Цыдемпилова, республикымнай алдарта һаалишан Дашинима Амоголонова, орондоо хэдэн мянган метр шэл үгэһэн Даша Яптуев, дуулим Сибириин тала дайдаар эсэхые мэдэхэгүй хүлэгөөрөө харайлгадаг солото машинист Николай Шабаев, габьяата ажалаараа суурхаһан Боргойн талын хонишон Балдан Дабаев, арбадахиие дүүргээд, һаалишан болоһон комсомол хүбүүн Цыден Цыбикжапов, таряа хуряалгын солото мастер Иннокентий Жарников... Юрэдөө тоолохо болоо һаа, ажалдаа шалгарһан адар баатаршуулай нэрэ захадаа гартахагүй.

Иимэ олон хүсэтэнэй ажалай задарюун дуун хүнхинэжэ, түрэл республикынгаа нэрые суурхан магтанал, омог алдарыень баралан дабтанал.

Гайхамшагта хубилалта

Һайндэрэй наран улам өөдөө хөөрэжэ, намаршье һаань, дулаа гаран, халуунаар шатахань. Ажалшадай баяр жаргал захагүй. Агууехэ Октябриингаа дүшэн жэлэй ойе тэмдэглэн, үйлсэ талмайнуудтаа гараха. Һайндэрэй хүгжэм-марш зэдэлхэнь.

Үй түмэн ажалшадтаяа хамта эрхэ сүлөөтэ һайхан байдалаа хабархан магтажа, Бурят-Монголдо Совет засаг мандуулхын түлөө тэмсэһэн революциин ветеранууд буурал сагаан толгойтой Прокопий Прокопьевич Смолин, Яков Семенович Лебедев, Кирилл Иванович Ивайловский, Александр Семенович Осеев, Куприян Максимович Васильев болон бусад шуһа мяхаараа иимэ хонгор һайхан үдэрые ерүүлһэн хүндэтэ хүнүүд һайндэрэй талмайда байлсахань.

Эдэ хүнүүд Совет засагай илан мандажа байһан энэ богонихон хугасаа соо Россин заха хизаар байһан Бурят-Монголой эды эршэтэй ехээр хүгжэжэ, бүхы Союз соо мэдээжэ Зүүн Сибириин томохон орон болошохо юм гэжэ батаар найдажа ябаа. Купецүүдэй жаахан хото байһан Дээдэ-Үдэ хүндэ индустриеэ хүсэтэйгөөр хүгжөөгөөд, Улан-Удэ гэжэ алдаршаад, омогоор урагшаа дабшаха юм гэжэ, Октябриин илаһан оройдоол 40 жэл соо хүдөө дайдые городһоо юугээрээш дутуугүй үйлэдбэриин гол ехэ һалбари, зайн галаар яларһан, соёл культураяа һалбаруулһан томо томо нютаг болошохо юм гэжэ батаар найдажа ябаал.

Харин мүнөө танигдашагүй ехэ хубилалтые хаража, омогорхон баярлангүй аргагүйл. Бурядаймнай тала дайда, орон нютагууд хэлэшэгүй ехээр хубилаа: байһан юумэн шэнэ шэнжэтэй болоо, үгы юумэн бии болоо. Хажуугаарнь хүн зомнай танигдашагүйгөөр ургаа. Бурядууд дандаа эрдэмтэй номтой болохоһоо гадна, алибаа мэргэжэл оложо, хамаг бүхы ажахын һалбариие хүтэлбэрилжэ, засаг түрэеэ толгойлно. Иимэ ехэ һайн һайхан тээшээ хубилһан ябадалнай хадаа имагтал Совет засагай, имагтал агууехэ Ленин багшын мүнхэ һургаалай, бүгэдэ илагша Коммунис партиин аша габьяа мүн.

Гунгаа Чимитов.

Редактор
Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00578. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. № 5719.